

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Pénzüntézetek reformja.

Néhány vármegyeyebeli és környéki takarékpénztárnak sajnos bukása a mostanában lefolyt pénzüntézet közgyűlések alkalmával nálunk szintén szóbeszéd tárgyává tette azon országosan kolportált tervet, hogy a takarékpénztári intézményt törvényileg akarják rendezni.

Az eszmecserék ellesett szálaiból legyen szabad összeszöni ezt az alábbi cikket.

Akár hány olyan takarékpénztárunk van, melyben csekélyebb saját tőke mellett milliókra rugó betétekkel dolgoznak és ezeket az óriási idegen tőkét oly módon helyezik el, hogy szükség esetén nem képesek annak csak kis részét is mozgósítani.

Minő óriási válság fenyegetné az országot, ha az összes betevők, de ha csak csekély részük is felmondaná a betéteket? Pedig ha monarchiánk háboruba keverednék, vagy ha nagyobb ragály ütne ki, kétségtelen, hogy óriási lesz azoknak száma, kik visszakövetelik betétjeiket. És első sorban a takarékpénztárak jönnének zavarba, mert ezeknél van a tőke leginkább jelzálogkölcsonöknben lekötve, melyeket nem lehet egy könnyen mozgósítani.

A legutolsó statisztikai összeállítás szerint 1885-ben 395 takarékpénztár volt az országban, melyek mérlege szerint a befizetett részvénytőke 25.219.000 ft, a tartaléktőke pedig 20.069.000 ft volt, a betétek pedig 335.534.000 ft-ra rugtak. Tehát mintegy 45 millió saját tőkével szemben a takarékpénztárak 335 millió idegen pénzt kezelnek. És most lássuk, miként helyezik el a takarékpénztárak ez óriási összegét. A legnagyobb részét jelzálogkölcsonöknbe, vagyis ingatlanokra betáblázott kölcsonöknbe fektetik, amire 132.409.000 ftot adtak ki, váltóknban fekszik 131.610.000 ft, kölcsonöknben 35.948.000 ft, értékpapirokban 57.995.000 ft, leltár és ingatlanokban 13.207.000 ft. Ezekből a számokból könnyű a következtetést levonni. Ha a betevők felmondják betéteiket, majd minden takarékpénztár fennakad, mert a mint a fentebbi adatokból látható, körülbelül 182 millió ft csak hosszú idő múlva és nehezen folyósítható tételekben van elhelyezve, de még a váltótárca nagy része sem hajtható be elég rövid idő múlva.

Az igaz ugyan, hogy a betétek felmondására is van bizonyos határidő kitűzve, de ha a mi intézeteink betéteit vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy ez nem elégséges, minthogy a betétek jobbára kis összegekből keletkeznek, melyekre nézve vagy egyáltalán semmi, vagy csak nagyon rövid idejű felmondás van kitűzve. Ugyanis a 10 frtnál kisebb betéttel szereplő könyvek száma az összes betéti könyveknek 10-93%-a, 10-50 frtos betétek 18-52%, 50-100 frtos 13-67%, 100-500 frtos 30-12% volt, vagyis a kis betétekre az összes betéti könyveknek 70%-a esik. Így tehát a felmondási határidő nem sokat lendít a dolgon, mert a kisebb betéteknél legfeljebb pár napi felmondás van, a mely idő alatt az aktivákat nem lehet folyósítani.

Igaz ugyan, hogy a takarékpénztárakban meg van a jó szándék, hogy a saját és idegen tőke között levő óriási aránytalanságot minél jobban megszüntessék és azért igyekeznek lehetőleg nagy tartaléktőkéket gyűjteni, a mint már 25 millió forint részvénytőke mellett a tartalékalapok 20 millió tekintélyes összeget mutatnak fel, de mind a mellett az alap- és tartaléktőke együtt csak alig 11%-át teszik ki az összes forgatott tőkének.

Ez az óriási aránytalanság méltán ejti gondolkozóba azokat, kik közgazdasági érdekekkel komolyan foglalkoznak, ezért hangoztatják magán-körökben, parlamentben és sajtóban egyaránt a takarékpénztárak reformjának szükségét. Mindenki érzi, hogy valamely óvintézkedés, vagy bizonyos mérvű szabályozás megtételének szükségessége elérkezett. Kétségtelen, hogy a magyarországi pénzüntézetek a közszükség hatása alatt, társadalmi uton keletkeztek és az óriási erkölcsi és anyagi haladás, melyet ma felmutatni képesek,

fényes bizonyosságok arra nézve, hogy állami befolyás nélkül is egészséges irányban hazánk nélkülözhetetlen közgazdasági faktoraivá fejlődtek. Békés politikai viszonyok között talán nem is oly imminens a veszély, mely abban rejlik, hogy a takarékpénztárak a reájuk bizott óriási összegeket nem képesek idejekorán visszafizetni. Azonban a külpolitikai viszonyok nem oly természetiek, melyek tartós békére engednének következtetni és ha nem állunk is egy közeli háboru küszöbén, még sem jelezhetjük a helyzetet egyé- nek bizonytalannal.

A folytonosan hangoztatott reformeszmék abból a pontból indulnak ki, hogy a nagy mennyiségű betétekkel nem áll arányban a biztonsági alap. Ez állapot megszüntetésére rendszeren azt az orvosságot ajánlják, hogy egyrészt a betéteket kell korlátozni, másrészt pedig a tőkét oly módon kell elhelyezni, hogy azok könnyen legyenek folyósíthatók.

Gyakorlatilag mind a két mód majdnem kivihetetlen. A betétek a bizalom kifolyása és a bizalmat nem lehet korlátozni. Ha valaki pénzt beviszi a takarékpénztárba, melyhez bizalma van, nem lehet őt visszautasítani azzal, hogy a maximum már el van érve, vigye tehát oly intézetbe pénzt, melyhez nincs bizalma. Ami a másik módot illeti, ez sem vihető könnyen keresztül, mert a takarékpénztár természetesen oly módon helyezi el a tőkét, a mely az illető vidék szükségleteinek legjobban megfelel és neki a legtöbb biztonságot nyújtja. Ez pedig nálunk, hol a gazdálkodással foglalkozók vannak túlsúlyban, csakis a jelzálogkölcsonzés.

A napilapokban sok mindenféle javaslat merült fel, mely közül sok életre való is volt, hogy miként lehetne expedienst találni arra, hogy a kérdés minél előbb és minél jobban megoldassék. Nem lehet feladatunk e javaslatot itt felsorolni és bonkés alá venni. Ez nem is férne bele egy kis cikkeskébe. Amyi bizonyos, hogy a takarékpénztárak reformját maguknak a takarékpénztáraknak kell kezükbe venni és nem szabad addig várniok, a míg azt a törvényhozás intézné el, mert akkor esetleg oly annyira megnyirbáltatnék hatáskörük, hogy az a nagy közgazdasági érdek, mely a takarékpénztárakban rejlik, érzékeny csorbát szenvedhetne.

Mint fentebb hangsúlyoztuk, a takarékpénztárak társadalmi uton keletkeztek és ebben rejlik nagy erejük. Az állami ingerenciának csak addig szabad érvényesílni, a meddig az állam érdeke ezt megkívánja. Már egy ízben meg is indult a mozgalom, hogy a takarékpénztárak vegyék kezükbe reformálásuk kérdését. 1885-ben kongresszusra gyűltek össze Budapestre a pénzüntézetek, de akkor az a kongresszus csak ürügy volt arra, hogy az országos kiállítást minél többen látogassák.

Az országos kiállítás elterelte a figyelmet más irányban. Ma nincs országos kiállítás, ma nagyobb figyelemmel és jobb eredményre valló kilátással lehetne a mozgalmat megindítani. Rendezzenek a hazai pénzüntézetek újabb országos kongresszust, melyen azok a kitűnő szakemberek, kikkel — hála Istennek — pénzüntézetek dicsékedhetnek, bizonyára találhatnak módot arra, hogy miként lehet takarékpénztárainkat úgy reformálni, hogy minden jogos érdek ki legyen elégítve.

De ezt minél előbb meg kell tenni, még mielőtt az állam ráteszi súlyos kezét takarékpénztárainkra.

M. M.

A zombori általános ipar- és kereskedelmi kiállítás tervezete.

I. A kiállítás 1889. július 7-én nyílik meg és tart bezárólag ugyanazon hó 14-éig. Amennyiben a látogató közönség részéről oly nagy mérvű érdeklődés mutatkoznék, hogy a kiállítás további nyitva tartása indokolt lesz, a rendező bizottság a kiállítás idejét belátása szerint meghosszabbítja.

II. A kiállítás helyisége iránt a rendező bizottság később határoz, ami annak idejében minden egyes jelentkezett kiállítóknak tudomására fog hozatni és alkalmas módon közhírré tétetik.

III. A kiállításon csak zombori iparosok, iparossegédek, iparos és kereskedő tanoncok, házi és női iparral foglalkozók saját készítményeikkel, a kereskedők pedig üzletükben tartott nyers és ipari feldolgozásra szükséges anyagok és oly iparcikkek kiállításával vehetnek részt, melyek helyben nem állítatnak elő.

IV. A kiállítás az alábbi csoportokra oszlik:

a) *Élelmészeti-ipar csoport:*

Sütők, pékek, cukrászok, mézesbábosok készítményei.

Kenyér, konzervált főzelék és gyümölcs, házilag készült sütemények.

Hentes készítmények.

A molnáripar terményei, u. m.: liszt, dara, korpa.

Italok: helyben termelt bor, szesz, sör, ecet, liquer, olaj, mustár.

b) *Ruházati-ipar csoport.*

Női és férfiszabó, cipész, csizmadia, kalapos, sapkás, harisnyakötő, papucsos, bocsoros, szűr-
szabó, szűcs munkák.

Divatáros készítmények. Művirág.

Fodrász és borbélyipar.

c) *Vas- és fémipar csoport.*

Kovács, lakatos, rézműves, gépész és bádogos munkák.

Finomabb vas műszerek.

Órák.

Ékszerész munkák.

Fegyverek és egyéb puskaműves munkák.

Mérlegek.

d) *Építési anyagok és építési-ipar.*

Tégla, cserép.

Épület asztalos, lakatos, bádogos, kútmester, kőműves, üveges és kőfaragó munkák.

e) *Butoripar, lakberendezés, díszítési csoport.*

Butorasztalos, esztergályos, kárpitos munkák.

Festő, mázoló, szobrász munkák.

Kertészet.

f) *Agyag ipar.*

Cserépedény, cserépkályha, pipaipar.

g) *Fonó- és szövő ipar.*

Takács, gombkötő munkák.

Ruha és szövöfűtés, előnyomás.

Kötélverő munkák.

Szítás munkák.

Kosaras munkák.

f) *Bőr ipar.*

Timár, szíjgyártó, nyerges, bőrdőns munkák.

g) *Nyomdászati és könyvkötészeti munkák.*

k) *Cimfestés.*

i) *Hangszerek.*

j) *Festmények, fényképek és ipari tervezrajzok.*

k) *Kereskedelmi tárgyak csoportja.*

E csoportban kiállítható mindazon tárgy, mely az ipar nyersanyagát szolgáltatja, u. m. feldolgozatlan fa, vas, réz, ólom, cink, bádog, üveg, bőr, szövöfű, kender stb. és oly iparkészítmények, melyeket a helyi ipar nem állít elő.

V. *Az iparos- és kereskedőtanoncok kiállításának osztályába* főlvetetnek mindazon tárgyak, melyeket a tanoncok önállóan terveztek és készítették.

VI. A házi iparcikkek és női kézimunkák külön osztályt képeznek.

VII. A kiállításon résztvenni szándékozók bejelentő iva, melyben a kiállító neve, a kiállítandó tárgy megnevezése, darabja, ha eladó, ára s elhelyezésére körülbelül megkívántató tér — kitüntető, lehetőleg április hó 1-ig a kiállítás elnökségéhez (közép-kereskedelmi iskola, Csarschféle ház, szemben a főgymnasiummal) benyújtandó.

VIII. A kiállítandó tárgyak legkésőbb július hó 2-áig a kiállítás színhelyére viendők. A kiállítás berekesztése után a tárgyak elszállításáról a kiállító 3 nap alatt tartozik gondoskodni.

IX. Kiállítási térdíj vagy helypénz nincs.

X. A kiállított tárgyak bírálatát a helyszínen megalakuló bíráló bizottság eszközli. A bíráló bizottságot a kiállítási igazgatóság ajánlatára a rendező bizottság választja.

XI. *Jutalmak.* A bíráló bizottság arany-, ezüst- és bronz-érmekről szóló oklevelekkel, nemkülönben később megállapítandó pénzjutalmakkal fogja a kiállítókat jutalmazni.

XII. A kereskedelmi csoportban résztvevők pénzdíjakra igényt nem tarthatnak.

XIII. A kiállított tárgyak eladhatók, de a kiállítás berekesztése előtt nem vihetők el.

XIV. A tárgyak felvételét, rendezését és csoportosítását az igazgatóság által kijelölendő szűkebb körű bizottság végzi.

XV. A kiállítás tartama alatt a rendre a rendező bizottság kebeléből kiküldött csoport- és napibiztos ügyel fel.

XVI. Belépti díj: első nap 50 kr, a többi napokon 20 kr; személyre szóló idényjegy, mely az egész kiállítás tartamára érvényes, 1 frt.

XVII. Szabad bemeneti joga csupán a napi- és csoportbiztosnak, továbbá azon kiállítóknak van, aki ez iránt igényt a kiállítás előtt bejelentette. A szabad bemeneti jegy személyre szóló és másra át nem ruházható. Az összes zombori iparos és kereskedő tanonok egy-egy ingyen belépő-jegyet kapnak, mely — kivéve az első napot — bármikor egyszeri belépésre jogosít.

A rendező bizottság.

Hirek.

Közyülés. Bács-Bodrogh t. e. vármegye f. évi március hó 27-én tartja ez évi I. rendes közgyűlését.

Választmányi ülés. A folyó évi március hó 27-én tartandó rendes évnegyed közgyűlésen felveendő tárgyaknak tárgyalásra való előkészítése céljából az állandó választmány március hó 25-én és 26-án, mindenkor délelőtti 10 órakor a vármegye törvényhatósági tanácsokosai teremben ülést tartand.

Ünmissék. Kalocsán Tillinger Ferenc és Jagieca István szerepök áldozatokat szenteltek föl 15-én.

Vármegyénk gör. kath. községeinek gyásza van, főpásztoruk, a körösi püspök, Hranilovits Illés, elhunyt. Mint Strossmayer pásztor elveinek uszályhordozója, hazafiság tekintetében kevés jó emléket hagy maga után.

Meghívás. Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulata vasárnap, folyó évi március 24-ik napján, reggeli 9 órakor, a megyei székház 1-ső emeleti kistermében az alapszabályok 23-ik §-a értelmében, felolvasással kapcsolatos rendes évi közgyűlést fog tartani, melyre ezen társulat tagjai tisztelettel meghívottak. A közgyűlés tárgyai: 1. Titkári jelentés az elmúlt évről. 2. Az 1888-ik évi számadások, és az azokra vonatkozó számvizsgálati jelentés bemutatása, egy a felmentvény iránti határozat meghozatala. 3. Az 1889-ik évi költségvetési előirányzatnak megállapítása. 4. A számvizsgáló bizottság megválasztása. 5. A pályaművek bírálásával megbízott választmány jelentése, és a díjak kiadása iránt hozandó határozat. 6. Folyó ügyek és netáni indítványok tárgyalása. 7. Felolvasások. Erre bejelentek: 1. Iványi Istvánról: „Bács-Bodrogh vármegye földrajzi és történelmi helynévtárának egyes cikkei.“ 2. „Martinyovics a régi Magyarországon.“ Grosschmid Gáboról. 3. „A Tisza-Dunaköz története II. Rákóczi Ferenc korában.“ Dr. Dudás Gyulától. Zomborban, 1889-ik évi március hó 11-ik napján. Schmausz Endre, megyei történelmi társulat elnöke.

Magyar fiuk a katonaintézetekben. A katonai nevelő- és képzőintézetekben rendszeresített, s az 1889—90-iki iskolai év kezdetén betöltendő magyar állami alapítványi helyekre szóló pályázatot most tettené közzé a honvédelmi miniszter. Százhusz ilyen alapítványi hely van s ezek közül az idén a közlegi, kismartoni, kassai, és sztpöltei katonai alreál iskolák I. és III. évfolyamaiban, a bécsújhegyi katonai akadémia és a bécsi műszaki akadémia I-ső évfolyamában, végre a fiúmei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamában mintegy 15 hely lesz betöltendő. Ez alapítványi helyek rovására az akadémiákban felfizetési helyek is fognak adományoztatni; az ilyen felfizetési helyet nyert ifjunak hozzá tartozó az ellátási díj felét vagyis évenként 400 frtot tartoznak előleges felévi részletekben fizetni. A betöltendő helyekre a magyar korona országaiban illetékes olyan ifjak pályázhatnak, kik jó iskolai osztályzatot képesek felmutatni és kiknek atyáik magukat az országok érdekében bármely irányban kitüntették és szerényebb anyagi viszonyok között élnek. A főlveteli feltételeket a Budapesti Közöny f. hó 16-iki száma közli.

Restauráció. Szabadka város törvényhatóságának új szervezeti szabályrendeletét a m. kir. belügyminiszterium jóváhagyta, emellegyva legközelebb többrendbeli hivatali állás lesz választás illetve kinevezés által betöltendő és pedig közgyűlési választás útján: egy árszékű ilnök évi 1260 frt, két osztályjegyző egyenkint évi 700 frttal, két számvizsgáló egyenkint évi 720 frttal, esetleg egy számtiszt évi 700 frttal, egy adópénztári tiszt 720 frttal, nyole segéd adóosztály egyenkint 600 frttal egy írnök évi 600 frttal, tíz írnök egyenkint évi 450 frttal, két végrehajtó egyenkint évi 400 frttal, egy központi rendőrbiztos évi 600 frt fizetés és 200 frt lótarással, három külső esendbiztos egyenkint évi 600 frt fizetés 200 frt lótarással, két utbiztos egyenkint 600 frttal, a javadalmi hivatalnál egy vezető 1000 frt fizetés 200 frt lótarással, egy pénztárnok, egy ellenőr, egy könyvezető egyenkint évi 700 frttal, hét elsőosztályú vámpénztárnok, egyenkint 300 frttal, egy másodikosztályú vámpénztárnok egyenkint évi 250 frttal, hét vámmellenőr egyenkint évi 200 frttal, négy elsőosztályú biztos (ügynök) egyenkint évi 450 frttal, négy másodikosztályú biztos (ügynök) egyenkint évi 400 frttal; továbbá főispáni kinevezés útján: egy kórházi másodosoros évi 500 frttal, egy körorvos évi 600 frttal, nyole külterületi szülész egyenkint évi 200 frttal; végre polgármesteri kinevezés folytán: egy munkavezető kömives évi 600 frttal, négy lovastizedes egyenkint évi 280 fizetés, 150 frt lótarás és ruházat, nyole belterületi kézbesítő egyenkint évi 240 frt fizetés és ruházat, öt hivatalszolga egyenkint évi 240 frt fizetés és ruházat, és nyole vámör egyenkint évi 240 frttal.

Tisztelgés. A helybeli főgimnázium ifjúsága hét-főn dében tisztelettel szeretett igazgatójánál és ennek névünnepe alkalmából tolmácsolta az ifjúság változatlan ragaszkodását és háláját. A küldöttség szónoka Rumbach Lajos nyoleadik oszt. tanuló volt. Vala-

szolólág az ünnepeket örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy az ifjúság ezen illedelmi aktus önkéntes teljesítésével is jelét adja neveltségének. Biztosíthatja őket, hogy míg a Gondviselés ezen helyre rendezve tartja, addig mindenkor híven teljesíti az ifjúsággal szemben a nevelőnek kellemes és kellemetlen kötelességeit egyaránt. Szívesen diésér, részrehajlás nélkül; dorgál ha kell, szenedvény nélkül. Fő örömet mindig abban fogja találni, ha volt nevelőkei közül minél többen boldogulnak az életben és ahová őket a sors állítja, mindentit boldogitanak másokat és betöltik hivatásukat. Ezután még üdvözlét küldvén az összes ifjúságnak, a küldöttséget szives beszélgetés között elbocsátotta.

Március 15-ét, a szabadság hajnalának évfordulóját, a bajai 48-as honvédegyet isteni tisztelet hallgatása és társas vacsora rendezésével ilte meg. Reggel 9 órakor zászló alá csoportosulva vonult az egyet a róm. kath. plébánia templomba, hol Berényi Dániel apátplébános az egyet felkérésére ünnepi isteni tiszteletet tartott. A diszgyenruhába öltözött honvédek csoportját nemzeti zászló alatt és nemzeti kokárdákkal feldíszítve az ujonan alakult kath. legényegylet ifjúsága követte. Mise közben a dalára tagjai a Himnusz és a Szózatot énekeltek. Este Wagner Ferenc vendéglőjében társas vacsorára gyűltek össze az ünneplők, melyen számos hazafias szellemű felkötővel rőttek le a kegyelet és elismerés adóját azok iránt, kik a polgári szabadság, testvériség és egyenlőségért folytatott hősiességüknek részesei voltak. A polgári olvasó-egylet szintén tartott társas vacsorát a korszakot alkotó nap emlékeztetére.

Érdekes verekedés. Szabadkán Mamuzsich Ágoston ügyvéd, Sztójkovits Milán kereskedő boltjában neki rontott Milosavlevits Milán ügyvéd társának egy jogi aktus alkalmából és öt tetlegesen bántalmazta. Kiváncsian várjuk, hogy az ott helyben székülő ügyvédi kamara mit fog ezen lovagias eljárásról szólnani.

Köszönetnyilatás. Az országos vöröskereszt egyet központi igazgatósága az egyet hódssági főlkjárnál sok éven át működött pénztárosa: Schumacher Jakabnak visszalépése alkalmából az egyet anyagi érdekeinek előmozdítása körül szerzett kiváló érdemeiért, egy buzgó és önzetlen működésért dísmérő köszönetét nyilatította és erről öt egy iendülettel szerkesztett átiratban értesíté. r. t.

Eljegyzés. Dr. Lovász Márton, vármegyei tb. árszékű ilnök és házközösségi előadó, szombaton tartá eljegyzését az aranyos szép Schöffner Angela kisasszonnyal, Schöffner Károly helybeli derék polgár leányával. Az eljegyzési ünnepély, melynél 30-on felül voltak jelen, a legszűkebb családnál körben tartott s csak a hajnali órákban oszlottak szét a meghívottak áldás és szerencsekívánatok között.

A moholyi önkéntes tűzoltó-egylet m. hó 23-án tartotta meg tánevigalmát, melynek tiszta jövedelmét az egyet saját céljaira fordítja. Belépti díjából bevételt 65 frt; fellíllizetésekből 39 frt 50 kr.; sorsolásból 40 frt; összes bevétel: 144 frt 50 kr.; — a 65 frt 86 kr. kiadást levonva a bevételi összegből, marad tiszta jövedelem: 78 frt 64 kr. — Föllíllizettek: Grerer Miklós Budapestről 10 frt, Mikosevics Antal 4 frt, Ujhelyi Ágoston 3 frt, Kovácsics József és Radulács Andria 2—2 frtot, Öfner Iguác, Rankovics János és Joanovics Lázár egyenkint 1 frt 50 kr., Ráfai Sándor, Krahl Jakab, Wolf Sándor, Purián Dénes és Jablonszky Miksa 1—1 frt, dr. Nagy Kálmán, Kossin Károly, Kleiner János, Krádl Lajos, Janik István Szenttamásról, Kiss Antal, Peczkari János, Radonity Sándor, Osgyáni Pál, Grujics Miklós, Barati Pál, Radulovics Nikola, Unter Mihály, Tyuresity Koszta, Beck Mihály, Sisák Pál, Thaisz Béla és Heinrich Miklós 50—50 frt, kiknek a parancsnokság megbízásából hálás és nyilvános köszönetet mond: Kleiner János, a moholyi tűzoltó-egylet alparancsoka.

Új sorsjegyek. A görög kir. kormány 20 millió arany frank kölcsönre 10 arany frankos sorsjegyeket bocsájt ki, melyek 20 ezer sorozatba száz számonkint vannak beosztva s 65 évig játszanak, folyton azonos nyereményekkel. Bejelentéseket helyben Hágy Fáni szivar-áru üzlet fogad el e hó 26-ig.

Árverés lesz Hódssághon március 21-én Pollak Bernát 2029 frt 59 kr-ra becsült ingóságaira.

Agyonlőtte magát. Szabadkán Torma István e hó 15-én életuntságból agyonlőtte magát.

Csuróghon a „Népkör“ tagjai március 15-ét megünnepelendők, annak előestéjén, azaz e hó 14-én este a „Népkör“ mellék helyiségében társas vacsorát rendeztek; melynek végeztével az alkalmi beszédek sorozatát kissbáári Kiss Ernő gyógyszerész, népköri elnök nyitotta meg, meleg hangon tolmácsolva március 15-ének jelentőségét s az azóta lefolyt időket. Beszédet tartottak még: Berecz István, Léway Illés, Sarffenberger Sándor és Mesnerics Károly; szavaltak: Berecz István (Tóth Kálmán „Előre“ című költeményét) és Bágyi Mihály (Ábrányi Emil, az alkalmára írt „Eskü“ című költeményét). A szónoklatok és szavalatok közben a „Szózat“ „Hymnus“ és „Kossuth-dal“ lettek az összes megjelentek által állva énekelve. A legnagyobb hatás és lelkesítés akkor érte el a tetőpontját midőn kissbáári Kiss Ernő népköri elnök azt az indítványt tette, hogy a legnagyobb magyarnak, a hontalannak, Kossuth Lajosnak ez alkalomból üdvökívánatainkat egy táviratban hozzuk tudomására; mely csillapulni nem akaró éljenzés közt egyhangulag elfogadtattott. Ezután a Kossuth-dal énekelte, majd később a „Szózat“ és „Hymnus“ bezárta az ünnepélyt, mely után kiki tetszése szerint mulatott. Megjegyzendő, hogy mindannyian nemzeti kokárdával jelentek meg. A terem díszítésére rigyicai Kovács Béla gyógyszerész egy nemzeti színű dekorációt készített, melynek fehér alapjára rá volt írva „Hazádnak rendületlenül légy hive oh magyar — baról 1848“, jobbról március 15-é feliratu nemzeti zászlóval. Ezután az egész társaság a legjobb hangulatban éjféltááni 2 óráig együtt volt. — Másnap, azaz 15-én a népkör által ünnepi nagymise tartott, melyet Zóni Fábán helybeli plébánosunk mondott az elesett honvédek emlékére, mely alkalomkor a hívők sokasága egészen betölté kis templomunkat.

A fillokszera ellen, mint legújabb, legolcsóbb és legbiztosabb szer ajánlják a naftalint. Használatát illetőleg a nemsokára ide érkezendő borászati vándortanító fog érdemleges utasítást adni.

Szabadkán Szaghmeiszter János gőzerőre berendezett műfestő-intézetet nyitott, melyben különösen selymféleket szépen és olcsón megfesteni ajánl.

A zsidók utólagos anyakönyvezése. Ismeretes, hogy a zsidó hitközségek egész a b. Trefortnak 1885-ben megjelent rendeletéig feltéletesen vezették az anyakönyveket és így különösen a hadsereg számos irokkal és manipuláns örmesterrel rövidült meg. Most tömegesen jelentkeznek utólagos anyakönyvezésért s erre nézve a miniszterium azt rendeli, hogy az anyakönyvvezetők azokat, kik oly születési, házassági vagy halálozási esetről kérnek bizonyítványt, mely az illető anyakönyvbe bevezetve nincsen: tartoznak utasítani, hogy az illető eset utólagos anyakönyvezése végett az első fokú közigazgatási hatóságokhoz (megyékben a szolgabíróhoz, városokban a polgármesterhez) folyamodjanak. Az érdekeltek megbízásából az utólagos anyakönyvezésért az anyakönyvvezető is folyamodhatik, mellékelve a kérvényhez a netán arra vonatkozó iratokat és megnevezve a tanukat, kiket azután a szolgabíró vagy polgármester az esetre vonatkozólag eskü alatti kihallgat. Ez eljárás befejezése után az iratok határozat végett a megyékben az alispán, a törvényhatósági joggal felruházott városokban a városi tanács elé terjesztendők, mely fórumok a kéris fölött érdemileg határoznak, vagy ha szükséges, az iratok kiegészítését rendelik el. Visszatartási határozat ellen 15 nap alatt a kultuszminiszterhez fölfolyomadsnak van helye. Az utólagos anyakönyvezési esetekről az anyakönyvvezetők évenként nyilvántartási könyvet tartoznak vezetni, hogy a hadkötelesek kiírásánál gyorsabban és pontosabban járhasanak el. Az az intézkedés, hogy szabályszerű anyakönyvi kivonat nélkül a jegyeseket csak a kultuszminiszter engedélyével lehet összeadni, továbbra is érvényben marad.

Agyonrúgta a ló. Szabadkán Krnyajszy Gyuka feleségét a ló itatás közben agyonrúgta.

Halászoknak. Az új halászati törvény, mely szerint centiméter számra meg van szabva, mekkora halat szabad kifogni, május elsején lép életbe.

Dr. Danninger Ádám négygyász megérkezett városunkba s a gyakorlatot megkezdette. Rendel délelőtti 8—9-ig, 12-től délután 1-ig és 2—4-ig.

Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számában az „Ifjúsági bál“ tudósítójának leírásából Kohut Henrik és dr. Bruck Arminné urhölgyek nevei tévedésből kimaradtak, mit is ezennel helyreigazítunk.

Temetés. Seultéy Zsigmond, volt újvidéki kir. törvényszéki bíró, temetése folyó hó 14-én ment véghez Baján. Nagy közönség kísérte őszinte részvételt korai sírházhoz az elhunytat, ki pár év előtt az ottani kir. járásbírósi bírói karának egyik kiváló képességű és szorgalmas tagja volt. Gyászkoesiját rokonai, barátai és tisztelői koszorúkkal borították el.

Új lap. Obláth Károly kiadásában jövő hó elsejétől kezdve német hetilap fog megjelenni „Bacskaer Volksblatt“ címen.

Topolyán az izr. szentegylet, mely több mint 40 év óta fennáll, e hó 10-én dísz-közvacsorát rendezett, a melyen számos egyleti tagon kívül Malonyai Ignác járásbíró, König Gábor szolgabíró, Radimetzky Ferenc községi jegyző, dr. Hadzsy János, dr. Mannheim Armin és Koch Bernát urak is részt vettek. A közvacsora általános jókedvben, fesztelen és vig társalgásban folyt le. A második fogásnál Lévai Izor hitközségi jegyző egy jól át gondolt, ékesszólással és nagy hatással előadott pohárköszöntőt mondott öfelségére a Királyra és felséges családjára, a melyet a jelenvoltak állva végig hallgatván, viharosan megjeleneztek. Pohárköszöntőket mondott még dr. Goldfahn S. Henrik rabbi a megjelent tiszteletbeli tagokra és dr. Hadzsy Jánosra, mint városunk egyik kimagasló alakjára, aki a felebaráti szeretet gyakorlásában felekezeti különbséget nem ismer. A vig kedélyű társaság reggeli 4 óráig együtt maradt. Az egyleti pénztár ezen alkalommal 66 frttal gyarapítottattott.

Március 15-ike Ó-Kanizsán. Beeses lapja f. hó 12. számában „Ó-Kanizsáról írják“ e. a. közölt farsangi tudósításban kitüntetett fellíllizetéseket nem, mint tévesen értesültem, a „Kórház-alap“ javára, hanem az „Iparos olvasókör“-i bálban a könyvtár gyarapítása céljából történtek — mit is ezennel megkorrigálok. — Nagybőjtben farsang. A zentaiak azt hitték hogy náluk van a világ közepe, akkor midőn Kferer és társa „a vasutasok bálja“ név alatt a szegedi es. k. 46. (báró Fejérvári) gyalogezred zenekarának közreműködésével Bácskára és Bánatra szóló táncvigalmat rendeztek, mely valóban mint az ottváltak állítják, felségesen fényes vala. Tudja meg Bácska és Bánát, meg az „Ország világ“ hogy ilyen bál nálunk is fog tartatni, mely a következőképen szóló meghívóból kitűnik: Van szerencsém T. uraságot és b. családját f. hó 17-én — vasárnap — a szegedi es. k. 46. (báró Fejérvári) gyalogezred zenekarának közreműködésével megtartandó táncgal egyenlő zeneestélyre tisztelettel meghívni. Kranner János, nagyvendéglős. Belépti díj: személyenként 1 frt. Kezdeté 7 órakor. — A végeről és a kilépti díjról nincsen a meghívóban említés téye. — Március 15-ikét az idén nagy fényvel ilte meg Ó-Kanizsa lelkes közönsége vallás- és pártkülönbség nélkül. Az ünnepély sorrendjét a „Már. 15. ünnepély rendező bizottsága“ a következőképen állította egybe: Gyülekezés reggeli 8 órakor a városházánál, a honnét zászló előlveté mellett estileg történik a bevonulás a r. k. templomba. I. a r. k. szentegyházban: 1. Istentisztelet reggeli 9 órakor a szabadságharcban elesett diés honvédekért. II. a helybeli díszteremben: 2. Szózat Vörösmartytól. Éneklje a helybeli dalárda. 3. Ünnepi megnyitó beszéd, tartja: Dr. Fleisch Armin ur. 4. „Talpra magyar“ Petőfítől. Szaválja: Mester János ur. 5. Már. 15-ikének jelentősége s a 48-as események története föbb vázlatokban. Felolvassa Pupák János ur. 6. „Előre“ Tóth K. től, szaválja: Schöbel Gyula ur. 7. „Hymnus“ Kölescitől, éneklje a helybeli dalárda. Este 7 órakor társas vacsora a nagyvendéglős és Nagy Lajosnál. Az ünnep következőképen folyt le: Kora reggel hirdette a nagy napot a városház tornya-, a nagyvendéglős Nagy Lajos szállodájáról kitűzött nemzeti zászló, a piac terein Hesser Soma kereskedő nemzetiszínű posztókkal, koszorúkkal stb. díszített helyisége, az ünnepi ruhába öltözött nagy közönség élénk hullámzása s ünnepi derült kedély hangulata. A város központjában lakók a községház nagytermébe gyűltek s a teljes számban megjelent elüljárókkal várta a „Gazdasági olvasókör“ tagjait, kik pont 9 órakor Raffai János pénztáros, a gazdasági olvasókör elnöke vezetése alatt a „Rákócy“ lelkesítő dallama mellett vonultak nagy számban a községházhoz, a honnan Szilágyi Gy. bíró az elüljárókkal élén az

impozáns menet a sz. egyházba, kísérve a zenekartól, mely a szorongásig megtelt, vonult. Ott ónagysága Mészáros Ignác prép. pléb. (ki 48-49-ben honvéd-százados volt) mondott fényes segédlettel a harcban elhunyt bajtársaiért engesztelő misét. — Utána program szerint 10 óra-
kor a nagyvendéglőbe vonult ugyanazon rendben a menet s a zsufolási megtelt teremben szónoki ihlettel átlatottan mondott — megelőzve az ezen alkalomra feltámadott s alapszabállyal is bíró dalárda „Szózat“-a által — dr. Flesch Ármán alkalmi megnyitó, remek, zajos, megtapsolt beszédet. Ugy nevezett, valamint tiszt. Pupák János márc. 15. jelentőségét fejtegették s kivált utóbbi — mint ő maga is mondá felolvasásában, kézzel foghatóvá akarja tenni, a mit akkor nyertünk — sikerülten világította meg a 49 előtti s az az utáni politikai és társadalmi állapotokat, megismertette a márc. 12 pontot s a népet egyetértésre és haza szeretetre buzdította. Felolvasása óriási tetszésben részestül. Két utóbb említett közt Mester János szavalt „Talpra magyar“-t nagy sikerrel. Következésképp Tóth Kálmán „Előre“ költeményét szavalt Schöbel Gyula oly gyújtó, lelkesítő hatással, hogy többek, még a mákony szívű Br. Gy. is könyeztek. Percenkig tartó tapsalattal jutalmaztatott szavalt. Befejezésül a dalárda elzengé a „Himnusz“-t melyet úgy mint a „Szózat“-ot állva hallgatott meg a közönség 11 órakor ünneplés hangulatban szétoszolván. Este diszlokoma a nagyvendéglőben és Nagy Lajosnál több száz résztvevővel. L. I.

Irodalom.

„Építési tanácsadó.“ Ez alatt a cím alatt új füzetes vállalat indult meg az ifj. Nagel Ottó kiadásában. Gonda Béla a műegyetemi magántanárnak s a „Gazdasági Mérnök“ szerkesztőjének egy régebbi derék munkáját fogja közölni bővített második kiadásban, mely föl fogja ölelni az építkezés minden ágát. Az első kiadás már öt évvel ezelőtt elfogyott. A mű szerzője gyakorlati célt is tüzött maga elé: tájékoztató utmutatást s tanácsot kíván adni nem csak az építő iparosoknak, hanem magoknak az építőknek, s általában a művelt nagy közönségnek is. Azért kiterjed mindenre s magyarázatait képekkel is illusztrálja. A mű 25-30 füzetben jelenik meg, másfél év alatt, vagyis minden hó elején egy-két füzet. Ha pedig a vállalat kellő fölkarolásban fog részülni, folytatni fogják mint szakfolyóiratot. Azért előfizetést is elfogadnak; egy évre (18 füzet) 5 frt 40 kr. Egy-egy két éves füzet ára harminc krajcár.

Baja, 1889. március 15.

Baja város törvényhatósági bizottsága Paresetich Félix főispán elnökle mellett március hó 14-én tartotta az évi első rendes közgyűlést.

A tanácskozás első tárgyát Ó Császári és Apost. Királyi Felségének nyilatkozványa képezte a trónörökös elhunyt alkalmából tanusított részvevőre. A közgyűlés állva hallgatta meg és hódolatteljes tisztelettel vette tudomásul a nyilatkozványt.

Általánosabb érdekű tárgyai voltak még a tanácskozásnak a szállás-városi népiszkola felépítése iránt be-
terjesztett tanácsi javaslat; ugyancsak a városi tanácsnak javaslata a birtokváltozások után szedendő díjra nézve szabályrendelet alkotása iránt és Hajdúvármegye egy Arad sz. kir. város közönségének átiratai a véderő-javaslat 14. és 25. §-ai ellen a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

A szállás-városi iskola felépítésére nézve beérkezett pályázati ajánlatok közül Hunyady Antal bajai építész 14465 frtos ajánlata fogadtatott el.

A birtokváltozások után szedendő díjra nézve elő-
terjesztett tanácsi javaslat élénk vitát provokált.

Az e címen befolyandó jövedelem a szállás-városi iskola építésére felveendő költsön törlesztésére irányoztatván elő, Szutrély Lipót kulturális és általán közintézmények létesítésénél igazságosabb mértékkel óhajtaná a teherviselést megosztani, s azért indítványozza, hogy a felveendő költsön pótdó által fedeztessék.

Drescher Ede polgármester az indirekt adóztatás elönlvét fejtegetvén, a tanács javaslatát elfogadásra ajánlja.

Kazal János azon indoklással, hogy a vagyon-
átruházási illeték örökös terhet hárít a polgárságra, Szutrély Lipót indítványához csatlakozik.

Drescher Ede polgármester tévedést rektifikál, mert
valamint a pótdó, egy a vagyonátruházási illeték sze-
dése is bármikor beszüntethető.

Latinovics János pártolja Szutrély Lipót indítvá-
nyát, mert a kinstári vagyonátruházási illeték különben is eléggé terheli az ingatlan vagyont, különösen azóta, a mióta a 10. éven belüli birtokváltozásokra nézve érvényben volt jogkedvezmény törvényhozásilag megszüntetett.

Tury Mátyás tiszti ügyész hosszabb beszédben
fejtegeti álláspontját, mely szerint a fokozatos fejlődés-
nek híve, a polgárság erejét azonban tulfeszíteni, ki-
meríteni nem tartja opportunus dolognak, s azért mind
a pótdónak felemelését, mind a birtokváltozások meg-
illetkezését mellőzteni kéri annyival is inkább, mert az
iskola építésére felveendő költsön egyéb módon, ne-
vezetesen a lőkert mellett fekvő, s eladásra kijelölt
szántóföldek eladási árából is fedezhető, mit javaslatba
is hoz.

Berényi Dániel apát-plébános égető szükségnek
jelzi az iskola felépítését s ez okból nem pártolhatja a
tiszti ügyész javaslatát, mely által a kérdés megoldása
halasztást szenvedne.

Hesser Gyula a tanácsi javaslat mellett emel szót,
előnyösebbnek látván az indirekt megterhelést, mint
az adóztatást, mely ellen már úgy is általános a panasza.

Latinovics János nem oszthatja e felfogást, mert
sem nem jogos, sem nem méltányos, hogy közleokra
szolgáló terheket csupán azok viseljenek, kik valamely
ingatlan eladnak vagy megvesznek.

Dr. Ladányi Mór a tanácsi javaslata mellett foglal
állást, mert míg a vagyonátruházási illeték a vagyon-
sabb osztályra és csak egyes felekre fog terhet róni,
addig a pótdó felemelése az összes polgárság megter-
heltségével jár s az ingatlan vagyon értékére ép oly
befolyással lenne, mint a vagyonátruházási illeték.

Szohner Rezső a pótdó felemelést kívánja, mert
a vagyonátruházási illeték szedése biztos jövedelmi for-
rást nem szolgáltat s előbb-utóbb oda fejlődik a dolog,
hogy a pótdót kell felemelni.

A hosszas pro és kontra érveléseknek végre is a
szavazás vetett véget, melynek eredménye szerint a ta-
nács javaslata nagy többséggel elfogadtatott.

Hajdu vármegye és Arad város közönségének áti-
ratai érdemében előterjesztett javaslata a tanácsnak a
közgyűlés egyhangy helyeslésével találkozott. Mind a két
rendbeli átirat ama törekvésnek méltánylása mellett,
melyet a megkereső törvényhatóságok a magyar nemzeti
állameszme érdekében kifejtettek, tudomásul vétettek.

RUSZTEM.

Dévához közel, egy rejtett völgykötletben két ötven-
ötven főből álló török csapat tanyázott.

Mindegyik csapat külön fegyvernemhez tartozott. A
spahik különvált a janicsároktól, a hegy tövében üttették
fel sátraikat. Ifjú vezérük karesu, mind a mellett izmos
testalkatú ember volt. Arcát szép körszakáll és bajusz dí-
szítette. Egész lényén volt valami, mi a szemlélőt a ma-
gyar fajra emlékeztette. Nyoma sem volt rajta a keleti
typusnak. Tollas kuszával a fején és magyar ruhában,
senki sem kereste volna benne a törököt.

Rusztetnek hívták. Származását homály fedte. Kis-
Ázsia hegy-völgyes vidékén multak gyermekeségének nap-
jai. Midőn felesperedett, janicsárnak nevelték, később
azonban áthelyezték őt az igaz hitűek feje a spahik-
hoz. Itt úgy szólván elemében érezte magát. Volt rá eset,
hogy egy álló napi lovaglás után sem szállt le lováról,
hanem annak a hátán töltötte az éjszakát — esendős
álomban.

A csaták zaja volt Rusztem bölcsődala, nem ringat-
ták álomba gyengéd anyai karok, nem becézgette senki
sem, s így lön ő Ali pasa legbátrabb és legdaliásb vi-
tézévé.

Ali megbízásából táborozott most is e helyen.

A völgytől, melyben a törökök letelepedtek, észak-
keletre, a láthatárt elzáró hegygerinc tulsó oldalán laktak
Borgátyék. Valamikor gazdag és előkelő család volt, azon-
ban a portyázó tatárok minduntalan betekintettek hozzá
és ott megszedegették magukat kényők-kedvők szerint,
addig míg a gazdát, ki ezen garázdálkodások ellen nem
védekezhetett, majdnem mindenét ki nem fosztották.

Borgátyéknál eltűnt fia után való bánkodása vitte a
korai sírba, visszahagyva egy szerető férjet és egy foga-
dott árva leányt.

Milyen okos, kedves kis fiú volt az ő Bálintja!
Most már husz éve volt, hogy éjnek idején rájuk
esptak a pogányok és midőn őt férjével együtt megkö-
tözték, szép házukat pedig felgyújtva hátrahagyták, eltűnt
Bálintjuk is és azóta nem hallották hírét sem.

A kis fiú jóformán felébredve a kardok zajától, meg-
ijedt és elszaladt, a rengeteg erdőben eltévedt és talán
ott pusztult el nyomtalanul. A szerető anyai gond nem
ápolhatta sírját. Talán a hollók és az erdei vadak te-
mették el? ...

Magának Borgátyának most már csak egy reménye,
egy öröme volt és azt fogadott leányában, Erzsikében lelte.
Ennek az egyetlen szerető lénynek a megtartását kérte
mindennapi imájában. Ha ettől is megfosztja őt a kegyet-
len végezt, akkor nem bánja, akár örök nyugalomra hajtsa
megöszült fejét! ...

Ali pasa hirt hallott Erzsike szépségéről és megfo-
gadta magában, hogy magáévá teszi őt. Tervének kivite-
léséhez megbízható emberre volt szüksége. Tudta, hogy az
őreg Borgáty sarkányra módra örzi kinsét, ki szükség ese-
tén élte feláldozásával is védelmezni leányát. Választása
természetesen a vak engedelmségű és rettenthetetlen bá-
torságu Rusztemre esett. Magához hivatta, közölte vele
szándékát és azonnal utnak is indította egy tekintélyes
csapat élén, mely védelméül szolgálhatott az esetben, ha
a vajda cirkáló magyarjai megtámadnák.

Rusztem kiküldötte ravasz kémjét, Haszant, kit Afrika
szült, és megbízta Borgátyék és a környék szemmel tar-
tásával, különösen nyélbe sűtvén neki, ha ellenséges ka-
tonákat talál kiszimatolni, tegyen neki jelentést azonnal.

Haszan a hegy hátának vette útját. Oda felérve, mint
a vad nyomát kereső eb, körültekintgetett előbb, majd a
földre szegezte szemét, míg füle a legesekelebb nesze
is ügyelt. Bokorról-bokorra lópódzott és midőn előtte fel-
tüntek fehérre meszelt falai azon háznak, melyben áldozta
lakott, lehalsat a magas fűbe és kigyó módra csúszva kö-
zeledett a ház felé.

A legnagyobb elhagyottságnak képe tárult, a ter-
mészet szépsége iránt érzéketlen szemé elé. Mindenütt
mély esend! Az erdők és rétek virágai békét, boldogsá-
got látszottak lehelteni, pedig de hányszor öntözte tövű-
ket elesett magyar bajnokoknak bőven folyó vére?!

A ház falain belül, mitsen sejtettek még a közleg
veszedelemlől. Két öreg cselédem kívül senki sem volt,
ki a ház népet szaporította volna, amint uroknak vagyon,
egy tünt el vele együtt a nagyszámu cselédség is, mert:
nincs ki szegény urat szolgáljon, nincs ki ura kedvéért
még koplaljon is!

Haszan alkalmának találta a pillanatot a már is-
mertett terv kivitelére és azért a fent közölt óvatos mó-
don húzódtól visszafelé, hogy a tapasztaltakról lelkiismer-
etes jelentést tegyen várakozó parancsnokának.

A jelentés átvétele után Rusztem négy markos spahi
és a szerencsen vezetése mellett elindult, hogy feladatát
teljesítse, előbb azonban hátvédrol is gondoskodott. Min-
den száz lépésre egymástól egy-egy janicsárt állított, ki a
legesekelebb jelle segítségére siethetett volna.

A nap már nyugvóra hajította fáradt fejét, midőn a
fiatal aga Borgátyék udvarán megállította telivér lovát.

A ház tulajdonosa aggódva látta őket közeledni és
rosszat sejtve, magához szólta Erzsikét, mintha csak érezte
volna, hogy neki szól a szokatlan látogatás, mert külön-
ben mit kívánhatnának mást tőle, hiszen már nincs se
aranyja, se ezüstje?!

Falán lógott még régi jó, de most már rozsdásodó
kardja, érzett még izmaiban erőt! Am, hadd jöjjön hát,
aminek jönni kell, bár érintse őt a halál fagyos lehelete,
de csak holttestén keresztül léphesse a pogány, a vérértől
pirosló küszöböt át.

A fiatal vezér megilletődve állott meg az ajtó előtt,
melyben az öreg vitéz kivont karddal várt reá, kérdőre
vonván őt, hogy miben jár?

Rusztem ugyan eleinte kardjához nyult, de midőn
megpillantotta a tiszteletelt ősz firtóket, hüvelyében
hagyta azt.

„Kiméld ősz fejedet jó öregem, mondá, s add Ali
pasának lányodat, aranyból léssen ágya, bibor a takarója.“
„Elhallgass gaz lator, nesze vedd ezt, lányom helyett“
s mint a villám csapott le kardja a beszélő felé, de ez
kikerülte még idejében a neki szánt csapat, mire kísérei,
mint egy közös jelle az őregre vetették magukat; csak
Rusztem nézte őket télenül.

Egyszerre éles sikoltással vetette magát valaki a
már-már ingadozó aggastyán elé, hogy védje azt saját
testével. Erzsike volt, az erdei virágok testvére.

Ali pasa egyet kifelejtett számításából, azt t. i.,
hogy Rusztem fiatal volt még!

Midőn az ifju lovag megpillantotta Erzsikét, hatal-
mas próbán ment keresztül az ő szíve. Elfelejtette felada-
tát, Ali pasával együtt! Rabja lett ő Erzsike égszínű szemé-
nének és eperajkának.

Rusztem műzümlenei egyszerre csak meghökkenve
látták, hogy urok Borgáty oldala mellett harcol és pedig
ő ellenük. Haszan, az álnok szerencsen már véreben fet-
rengett, két spahi áthatított fejfel tisztegett már az egy
igaz próféta szent színe előtt; mit a még életben levő két
másik tátar látva, a szégyenletes, de hasznos futásnak
indult.

Hősünk védeneci alig térhettek még magukhoz meg-
lepetésükből, már is az egyik elesett spahi lován találta
magát Borgáty, míg Rusztem a gyorsábu „arabs“-ra pat-
tant, maga elé emelve Erzsikét, azután örült vágatással
iparkodtak a magyar határ felé és azt szerencsésen el
is érték.

Erzsike nem nézte éppen rossz szemmel a daliás
ifjut és meleg vonzalommal viszonzta annak feláldozó
szerelemét, ámbár az bántotta némileg, hogy kedvese va-
lamikor török volt; bünt vélt cselekedni vallása és nem-
zete ellen, hogy szerette azt az ifjut, ki hazájának ellen-
sége volt és még most sem tartozott a keresztény „Any-
szentegyház“ kötelekébe; de lelkeének gyötrelmei csak-
hamar szétoszlottak és pedig örvendetes módon.

Borgáty ugyanis sokszor felejtette szemét Rusztem
deli alakján, kin úgy feszült a magyar ruha, mintha csak
ráöntötték volna. Egy alkalommal sóhajta említette, hogy
ő neki is lehetne már ekkora derék fia, csakhogy a jó
Isten tudja hová lett, mivé lett? Azután elbeszélte a volt
agának ama szomorú éjszaka történetét, mely fiától és
feleségétől fosztotta meg őt.

Rusztem nagy figyelemmel hallgatta az őregét, és
úgy tetszett neki, mintha gyermekkorában, valamikor éj-
nek idején fegyverzajra ébredt volna fel, mintha marcona
főrfalakok állottak volna ágya előtt, kik őt kiemelték a
meleg párnákból és azok a kegyetlen férfiak elvitték őt
messze-messze földre. Ugy rémlett neki, mintha azon a
helyen, hol Borgátyék laktak, ő valamikor már lett volna.
Mint egy homályos álom tüntek fel mind ezen dolgok
derengő emlékezetében és ezt el is mondta Borgátynak.

Leírhatatlan öröm fogta el a sokat zaklatott őregét.
Idegeit telizgató sejtélem ébredt fel apai szívében. Hátha
ez fia volna, az elveszettnek hitt és immáron megtalált
Bálintja! Nem tudott már tovább magán uralkodni, oda-
sietett Rusztemhez és lázas gyorsasággal letépte annak
felső testéről a ruhát és ime, annak a kellő közepén egy
dió nagyságu kék a ny a folt lön látható.

„Fiam Bálint, kiáltá a boldog aggastyán, öled meg
atyádat!“ És azután egymásra borulva élvezte apa és
fiu az édes viszontlátás boldogító perceit.

Rusztem, most már Borgáty Bálint magyar katonai
szolgálatba lépett és nem sokára várkapitány lön, s mint
ilyen, édes szerelemmel élt imádott feleségével, Erzsivel.

K. L.

Szerkesztői üzenet.

Palánkára többleknek. „A patikáros és kényesnyesprő“ című hirt
nem ottani rendes levelezőnk, sőt nem is palánkai, hanem bulkeszi
kéz küldötte be.

N a p t á r.

Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
19 Kedd	József n. a.	József	7 Basil
20 Szer.	Nicetas	Hubert	8 Theofil
21 Csüt.	Benedek	Benedek	9 40 vért.
22 Pént.	Octavian	Kasimir	10 Kodrat

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.

Helyettesít:

Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.)

COGNAC.

Gróf KEGLEVICH ISTVÁN,
FROMNTOUR 5-2

a brüsszeli világhírlításon díszoklevéllel
— a legmagasabb kitüntetéssel díjazva. Ezen
Cognac orvosi tekintélyek által legjobban ajánlatik
emésztési nehézségeknél, gyomor-, tüdő- és
mellbetegségeknél, testgyengülésnél stb.

Eredeti palacköltésben mindenütt kapható.

Központi iroda: Budapest, Rudolf-rakpart 7.

Egy teljesen jó karban lévő
zongora jutányos áron el-
adó. Bővebb felvilágosítást e
lap kiadója, Bittermann Nán-
dor nyújt.

3-1

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Bács-Bodrogh megye árva-pénztára végrehajtónak Bolyanits Uros ó sztapári lakos végrehajtást szenvedő elleni 765 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (az apatini kir. járásbíró) területén lévő, Ó-Sztapáron fekvő, az ó-sztapári 1572. számú tkjvkben foglalt Raczkov Váza mint Bolyanits Uros jogutódja nevében álló A. 1235. hr. sz. 7 hold 1450 □ ölnyi szántó és 1786. hr. sz. 5 hold 1210 □ ölnyi kaszálóra 2096 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 18-ik napján délelőtti 9 órakor Ó-Sztapár község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1889. évi március hó 2-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Pályázat.

Mohol községe 1858. évi február hó 23-án kelt alapítvány levele értelmében, moholi születésű ifju részére katonai tanítézetben egy alapítványhelyet biztosítván, ez az 1889. tanévre betöltendő lenne: minek folytán felhívtnak mindazon szülők, kik ezt gyermekük részére elnyerni óhajtának, alább részletesen felsorolt okmányokkal ellátott kérvényeiket ezen eljáráshoz legkésőbb folyó 1889. évi ápril hó 10-ig okvetlenül beadják.

- a) A fiu keresztlevele,
- b) orvosi vélemény testi alkalmatosságáról,
- c) az 1889. évi iskolai bizonyítvány,
- d) illetőségéről szóló községi bizonyítvány.

Megjegyeztetik, miszerint az ifjunak legalább 10 és legfeljebb 12 évesnek kell lenni s esetleg mint a cs. és kir. katonai alsó reáliskola első éves növendéke fog beosztatni.

Egyéb felvilágosítások az eljáráshoz által megadatnak.

Kelt Moholon, 1889. március hó 12-én.

Mikosevits Antal,
jegyző.

Ófner Lipót,
bíró.

Felhívás.

Ujvidék szab. kir. város utcainak tisztítása és locsolása tárgyában hozott 163826. sz. közigyűlési határozat folytán a szóbeli árlejtés f. évi március hó 22-ik napjának d. e. 9 órájára a kapitányi hivatal helyiségébe ezennel kitzetetik. Közlebbi és részletesebb feltételek a kapitányi hivatalnál megduhatók. 500 frttal ellátott zárt ajánlatok fenti határidőig, illetve az árlejtés megkezdéséig elfogadtatnak.

Kapitányi hivatal, 1889. évi március hó 13-án.

Dr. Balla s. k.,
főkapitány.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajtónak Barna Ferenc és neje szül. György Mária zombori lakosok végrehajtást szenvedők elleni 160 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 6198. számú tkjvkben végrehajtást szenvedetek Barna Ferenc és neje szül. György Mária nevében álló A. 1198-1199 hr. 275. ö. i. sz. ház és 141³/₆ □ ölt beltelekre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1889. évi ápril hó 10-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. telekkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1888. évi november hó 30-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Pályázati hirdetés.

A topolyai járáshoz tartozó Paacsér községben lemondás folytán megüresedett végrehajtói állásra ezennel pályázat nyittatik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt, előleges havi részletekben.

Felhívtnak a pályázni szándékozők, miszerint szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat alólírott főszolgabíróhoz f. évi március hó 30-áig annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnapul f. évi április hó 4-ik napjának d. e. 10 órája Paacsér község-házához kitzetetik.

Topolyán, 1889. évi március hó 4-én.

Főszolgabíró helyett:

König Gábor,
szolgabíró.

ÉRTESÍTÉS!

Fischer Győző ur, a budapest-városi testi testgyógyintézet igazgatója, ugys mint a Fischer Péter és Társa, cs. és kir. udvari szállítók orvosi és kötszer-gyárosok budapesti (hatvani-utca 16.) cég képviselője

f. hó 26-án Zomborba érkezik és f. hó 27-ig a Színházi-szálló (Elefánt) szállóban ves lakást.

Erre a körülményre felhívjuk különösen az orvos urak és az érdeklődő nagy közönség figyelmét, mert Fischer ur gazdag gyűjteményt hoz magával sebészeti műszerek, kötszerek és egyéb készletekből, miket d. e. 1/4-11-12-ig magánfelteknek és d. u. 1/4-4-6-ig mutat orrosoknak és azok gyakorlati hasznáról bő felvilágosítással is szolgál.

Különösen ajánljuk olvasóink figyelmébe a már annyi szerencsétlen nyomorulat éppé és boldogulá tett szabadalmazott új testgyógyesítő készleteket továbbá a „serv- és a naszkotoket és a müleges végtagokat és a falábakat.

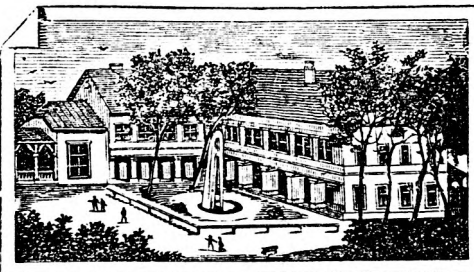
A tárgyak megtekintése mindenkinek szabadságában áll! Szóbeli vagy írásbeli felhívásra a házhöz is elmegyen.

Városi testi testgyógyintézet és hidegvizgyógyintézet

(ezelött dr. Fischhof-féle vizgyógyintézet)

Budapesten, Hermina-ut 1525. szám.

I. Testgyógyesítő osztály.

Intézetünkben minden betegnek betegszobához és testalkathoz mért oly kényelmek alkalmaztatnak, melyek még egyrészt fájdalom nélkül a fönnyarást lehetővé teszik. A gyógykezelés tárgyait következő körületek képezik u. m.:

- 1. Csizos, közsvényes és gümőkóros izületgyulladások.
- 2. Csonttörésék és ficamok.
- 3. Izületgyulladások törésék és ficamok utóhajú, minők: zsugor, izületi merevség, korlátolt mozgathatóság veleszületett ficamok, végtagok rövidítése és elgömbülése, dongaláb, lüdtalp, lólab, sarokláb, karpóláb, garsootérd.
- 4. A gerincoszlop angolkóros és esigoly aszuvas alapon fejlődő elgömbülése, oldal-, hát- és mellgörcnyék, púpok, tyúkell, ferdenyak, hátgerincorvadás (tabes dorsalis).
- 5. Gyermekhűdés és következmények.
- 6. Végtagok visszeres tágalatal, vastagodásai.
- 7. Hátgerinc sorvadás (tabes dorsalis), a híres párisi orvos Chanot módszer után mellfűző által is sikerrel kezeltetik

II. Vizgyógyászati osztály.

A vizgyógykezelés egy külön fűrdőépületben dr. Fischhof módszer szerint folytattatik.

Alkalmazásba vétetnek a legkülönböleg fűrdőkön kívül lemosások és leöntések, begöngyölések, ledörzsölések és zuhanások. Továbbá villanyozás, masszázs.

Sikerrel kezeltetnek idegbántalmak, hűdésök, gyengeségi állapotok, a légző, vérkeringési és emésztési szervek betegségei, sápkór, görvélykór, csizos, közsvényes bántalmak, különböző bőrbajok.

Gyógykezeltetnek bennlakók és bejárók (ambulansok) Mérsékelt árak

Vonatkozólag Fischer Péter és Társa fenti értesítésére Fischer Győző mint az intézet igazgatója, ugyanazon napi órákban szívesen szolgál felvilágosítással a betegkezelés és készletek felett, mint a betegek felvétele iránt.

Fischer Győző, igazgató.

Alkalmazást nyer.

Egy a községi jegyzői pályára készülő és kellő minősítvényvel bíró ifju egyén, mint gyakornok, megfelelő díjazás mellett, azonnal alkalmazást nyerhet a csonoplai községi jegyzői irodában.

1805. szám.

1889.

Árlejtési hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásában fekvő Csonoplya községében ujonnan építendő község-ház felépítésének biztosítása céljából folyó évi március hó 26-án d. e. 10 órakor árlejtés tartatik.

Ehhez a vállalkozók oly értesítéssel hivatnak meg, hogy a 9000 frtban előirányzott építkezés műszaki tervei és az árlejtési feltételek Csonoplya község-házánál megtekinthetők.

Zombor, 1889. évi március hó 14-én.

Poppovics Dusán,
főszolgabíró.

Zombor, 1889. Bittmann Nándor könyv- és könyvnyomdájából.

Bérbeadási árverési hirdetés.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt álló alább felsorolt kincstári bértárgyaknak bérbeadása iránt ugyancsak az alább megnevezett helyeken és időben írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Árverezni szándékozők az árverés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánatpénzt letenni. A zárt írásbeli ajánlatok a kikiáltási árnak 10%-át tevő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátva, az alább felsorolt helyeken és időben reggeli 9 óráig az árverést megtartó bizottság elnökének kezéhez adandók át. Ezen időn túl beadott ajánlatok figyelembe nem vétetnek még annyiban sem, ha az ajánlkozó újabb árverés esetére is fentartja ajánlatát. Az írásbeli ajánlatok borítékban olvashatóan kiírandó a tárgy, melyre az ajánlat tétetik, továbbá az ajánlatban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel kiírandó s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. — Figyelmeztetnek az árverezni szándékozők, miszerint azon bérlők, akik a szerződési feltételek szerint követelt béróvadékok jelzolgban kívánják letenni, kötelesek egyelőre és addig is, míg a felajánlott jelzolg elfogadva és teljesen rendezve lesz, a bérleti óvadékok készpénzben, vagy a kincstári szabályok értelmében elfogadható értékpapirokban letenni. — Az árverési és szerződési feltételek az illetékes kir. ispánságoknál az árverést megelőzőleg betekinthetőek. Az árverés eredményének el, vagy el nem fogadása felsőbb jóváhagyásnak tartatik fenn. Az árverés napja, helye és a haszonbérbe adandó bértárgyak a következők:

I. Kulán a m. kir. kincstári ispánságnál 1889. évi május hó 3-ik napján d. e. 9 órakor. Kulai uradalmi pince fölötti fűtermés 10 frt, 1889. október 1-től 1895. szeptember 30-ig. Ó-verbázi I. d. föld 320²² h. 500 frt, 1889. okt. 1-től 1890. június 16-ig ugarlegeltetés. Pivnicai 48¹²⁰⁰ h. föld 368 frt 06 kr, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig legelő és kaszáló. Béla- és pettanpusztai 2348⁶¹² h., kereszturi 977¹⁰⁶² h. és kucurai 941¹¹⁹² h. vadászati jog együtt 26 frt, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Ó-verbázi I. és II. d. vadászati jog 533⁴⁵² h. 2 frt 50 kr, 1890. január 1-től 1895. év december hó 31-ig. Kis-sztapári volt pandurlak 40 frt, 1890. január 1-től 1895. december 31-ig. Ó-sztapári volt ispáni pótkert 1⁷⁶⁹ h. 16 frt, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Paacséri Poeskay-féle 3²⁰⁹ h. szőlőföld 53 frt 54 kr, paacséri Poeskay-féle 3²²⁵ h. szőlőföld 54 frt 25 kr, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Veprováci vadászati jog 619⁶⁷² h. 30 frt, 1890. január 1-től 1895. december 31-ig. Ó-szivaci 2767⁶⁷¹ h. vadászati jog 30 frt, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Ó-verbázi II. d. dűlő 213⁴⁰⁰ h. szántóföld 4265 frt 38 kr, 1889. okt. 1-től 1892. szept. 30-ig szabályszerű vetésforgással. Pivnicai 454⁴⁵⁰ h. 5088 frt 04 kr, ó-soóvei 679¹¹⁹¹ h. 10225 frt 90 kr, ó-szivaci II-ik bérlet III. dűlő 300 h. 5400 frt, II-ik bérlet IV. dűlő 376⁹⁰⁷ h. 3778 frt 22 kr, veprováci 619⁶⁷² h. tagosított bírtok 14217 frt 14 kr, paacséri Poeskay-féle 238⁷³⁸ h. föld 4793 frt 07 kr kikiáltási árral, mind a hat bértárgy 1/4 rész ugartartással 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig terjedő bértartammal.

II. Zomborban a m. kir. adóhivatal helyiségében 1889. évi május hó 6-ik napján d. e. 9 órakor. Az alsó-pusztakulai mézárós és doktorbara 773⁵⁷ h. 8137 frt 20 kr kikiáltási árral 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Az apatini volt mérnöki lak 450 frt, bezdáni volt mézárós hely 2¹⁰⁰ h. 27 frt, csataaljai mézárószi épület 25 frt, 1890. január 1-től 1892. december 31-ig. Bezdáni vásárjog 310 frt, 1890. január 1-től 1895. december 31-ig. Alsó-pusztakulai báránnyjárás II-ik dűlő 27⁹⁰ h. 126 frt, 1889. okt. 1-től 1890. június 16-ig ugarlegelő. Báránnyjárás kisbérleti III-ik dűlő 38¹⁷¹ h. 768 frt, 1889. okt. 1-től 1892. szept. 30-ig 5 holdankint. Alsó-pusztakulai vadászati jog 46 frt 88 kr, 1890. január 1-től 1895. december 31-ig. Alsó-pusztakulai sarok föld 25⁴⁴² h. 379 frt 14 kr, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig 1/4 rész ugartartással. Bezdáni deák erdei föld 48⁴⁵ h. 433 frt kikiáltási árral 1889. nov. 1-től 1892. szept. 30-ig ugartartás nélkül. III. Palánkán a kincstári ispánságnál 1889. május hó 1-ső napján d. e. 9 órakor. Hódásági országos vásárjog 250 frt, n-palánkai hetivásárjog 631 frt, paragai máli bara 59⁷⁵⁵ h. 356 frt 84 kr, 1889. okt. 1-től 1895. szept. 30-ig. Ó-palánkai zabrada melletti 1²²⁰ h. föld 22 frt 50 kr kikiáltási árral 1889. okt. 1-től 1892. szept. 30-ig. Szegeden, 1889. évi március hó 13-án. M. kir. államjószágigazgatóság. (Utányomat nem díjazatik.)

Utóajánlati árverési hirdetés.

A palánkai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság Pollák Salamon végrehajtató kérelme folytán Langfelder Ignác végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében Válik Imre utóajánlat folytán a végrehajtási árverés 200 frt tőkekövetelés és járuléka kielégítése végett az 1881. évi 60 t. c. 144. §-a alapján és a 146. § értelmében a palánkai kir. járásbíró területén lévő, Plávna községe 83. sz. tkjvkben A. I. 3-11. sorsz. alatt felvett 1/4 telekföldből s legelőtelvényből Langfelder Ignác nevében álló 1/4 rész jutalékra az árverést elrendeltetik és annak Plávna község-házánál leendő megtartására határidőül 1889. évi ápril hó 6-ik napjának délutáni 3 órája kitzetetik, mely alkalommal a jelzett ingatlan a kikiáltási áron alul is, de nem 55 frt utóajánlaton alul el fog adatni.

Az ingatlan a fent kített árban fog kikiáltatni. Árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Palánkán, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi február hó 12-ik napján.

Dr. Schulek Kálmán,
kir. aljárásbíró.